

Studiehandledning
Vårdvetenskapliga begrepp och forskningsetik 7,5hp
Concepts in Health Science and Research Ethics

Examinator Ingrid Larsson
ingrid.larsson@hh.se

Kursmål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

1. beskriva vetenskapsteoretiska utgångspunkter inom omvårdnad i relation till fördjupade kunskaper inom specialistområdet

Färdighet och förmåga

2. granska och analysera vetenskapliga arbeten inom specialistområdet
3. utforma och motivera vetenskapligt arbete
4. självständigt göra en väl underbyggd ansökan om etisk prövning av forskningsprojekt

Värderingsförmåga och förhållningssätt

5. kritiskt värdera vetenskapsteoretiska begrepp
6. kritiskt värdera hur olika vetenskapsteoretiska perspektiv och ställningstaganden styr val av forskningsansats och analysmetod
7. reflektera och kritiskt värdera vetenskapliga arbeten inom området

Examinationsformer

Bedömningsområde 1, Provkod 1401; Projektplan (3,5 hp)

Bedömningsområde 2, Provkod 1402; Etikansökan (1,5 hp)

Bedömningsområde 3, Provkod 1403; Seminarium- Vetenskapliga metoder (2, 5 hp)

Undervisningsform

Undervisning kan ske i form av: föreläsningar, seminarier samt genom lärplattform (Blackboard). Undervisningen bedrivs normalt på svenska men undervisning på engelska kan förekomma.

Kommentarer till examinationsuppgifter, betygskriterier och bedömningsområden.

Som betyg för hel kurs används något av uttrycken Underkänd eller Godkänd. Se nedan. För att erhålla betyget G på hela kursen ska samtliga bedömningsområden vara Godkända.

Bedömningsområde 1 (3,5hp)

Lärandemål (Lm) 1, 2, 3, 6 och 7 utgör tillsammans ett bedömningsområde och examineras genom en skriftligt inlämnad projektplan bestående av inledning, bakgrund, teoretiskt ramverk, problemformulering, metod och etik.

Lm	Kriterium	Godkänd
1	beskriva vetenskapsteoretiska utgångspunkter inom omvårdnad i relation till fördjupade kunskaper inom specialistområdet	studenten kan skriftligt beskriva vetenskapsteoretiska utgångspunkter inom omvårdnad i relation till fördjupade kunskaper inom specialistområdet
2	granska och analysera vetenskapliga arbeten inom specialistområdet	studenten kan skriftligt granska och analysera vetenskapliga arbeten inom specialistområdet
3	utforma och motivera vetenskapligt arbete	studenten kan skriftligt utforma och motivera vetenskapligt arbete
6	kritiskt värdera hur olika vetenskapsteoretiska perspektiv och ställningstaganden styr val av forskningsansats och analysmetod	studenten kan skriftligt kritiskt värdera hur olika vetenskapsteoretiska perspektiv och ställningstaganden styr val av forskningsansats och analysmetod
7	reflektera och kritiskt värdera vetenskapliga arbeten inom område	studenten kan skriftligt reflektera och kritiskt värdera vetenskapliga arbeten inom området

Bedömningsområde 2 (1,5hp)

Lärandemål (Lm) 4 utgör ett bedömningsområde och examineras genom en skriftligt inlämnad etikansökan.

Lm	Kriterium	Godkänd
4	självständigt göra en väl underbyggd ansökan om etisk prövning av forskningsprojekt	studenten kan skriftligt och självständigt göra en väl underbyggd ansökan om etisk prövning av forskningsprojekt

Bedömningsområde 3 (2,5hp)

Lärandemål (Lm) 2, 5 och 6 utgör ett bedömningsområde och examineras genom ett seminarium där studenten skall reflektera över kopplingen mellan de begrepp som kommer att användas i projektplanen samt kopplingen till en omvårdnadsteori. Studenten skall även reflektera över vilken klinisk relevans den omvårdnadsteorin har i kontexten samt fördjupa sig i vald vetenskaplig metod och beskriva hur studien kommer att genomföras.

Lm	Kriterium	Godkänd
2	granska och analysera vetenskapliga arbeten inom specialistområdet	studenten kan muntligt granska och analysera vetenskapliga arbeten inom specialistområdet
5	kritiskt värdera vetenskapsteoretiska begrepp	studenten kan muntligt kritiskt värdera vetenskapsteoretiska begrepp
6	kritiskt värdera hur olika vetenskapsteoretiska perspektiv och ställningstaganden styr val av forskningsansats och analysmetod	studenten kan muntligt kritiskt värdera hur olika vetenskapsteoretiska perspektiv och ställningstaganden styr val av

Kurslitteratur

- *Allgood, Martha Raile. *Nursing Theorists and their work*. (8. ed.) Elsevier. 2014.
- Arksey, H., & O'Malley, L. (2005). Scoping studies: towards a methodological framework. *International Journal of Social Research Methodology*, 8(1), 19-32.
- *Codex. Regler och riktlinjer för forskning.(Elektronisk)
- Ejlertsson, Göran. (2012). *Statistik för hälsovetenskaperna* (2. uppl. ed.). Lund: Studentlitteratur.
- Graneheim, U. H., & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*, 24(2), 105-112.
- Granskär, Monica., Höglund-Nielsen, Birgitta., & (red.). (2012). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård* (2. uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Hall, George. (2013). *How to write a paper* (5th ed.). BMJ Books.
- Helgesson, Gert. (2006). *Forskningsetik för medicinare och naturvetare*. Lund: Studentlitteratur.
- Hermerén, Göran. (2011). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277-1288.
- Högskolan i Halmstad. (2014a). *Riktlinjer. Examensarbete och skriftliga uppgifter inom omvårdnad*.
- Polit, Denise., & Beck, Cheryl Tatano. (2012). *Nursing research : generating and assessing evidence for nursing practice* (9. ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins. SFS 2003:460. *Lag om etikprövning av forskning som avser människor*. [Stockholm: Riksdagen](#).
- Whittemore, R., & Knaf, K. (2005). The integrative review: updated methodology. *Journal of Advanced Nursing*, 52(5), 546-553.
- Wiklund Gustin, Lena., Bergbom, Ingegerd., & (red.). (2012). *Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.
- Willman, Aina., Stoltz, Peter., & Bahtsevani, Christel. (2011). *Evidensbaserad omvårdnad : en bro mellan forskning & klinisk verksamhet* (3. uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- World Medical Association. (2013). *WMA declaration of Helsinki. Ethical principles for medical research involving human subjects*.

Ytterligare litteratur kan tillkomma.

*Förekommer i andra kurser

Datum	Tid	Innehåll
	09.15-10.45	<p>Introduktion</p> <p>Första kurstillfället börjar med en introduktion då vi går igenom studiehandledningen och diskuterar förväntningar på kursen. Dagen ägnas sedan åt föreläsningarna "Vetenskapsteori", "Omvårdnadsteorier" och "Vårdvetenskapliga begrepp"</p>
	11.00-12.00	<p>Vetenskapsteori, Ontologi, Epistemologi</p> <p>Vilken världsbild har jag och hur erhåller jag kunskap om den? Varför är dessa båda frågor viktiga att ta ställning till och redogöra för i vetenskapliga sammanhang?</p> <p><u>Litteratur</u></p> <p>Granskär, M., Höglund-Nielsen, B., & (red.). (2012). <i>Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård</i> (2. uppl.). Lund: Studentlitteratur. kap1.</p> <p>Polit, D. F., & Beck, C. T. (2012). <i>Nursing research : generating and assessing evidence for nursing practice</i> (9. ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins. Part 1</p> <p>Wiklund Gustin, L., Bergbom, I., & (red.). (2012). <i>Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik</i>. Lund: Studentlitteratur. Kap. 1- 4</p>
	13.00-14.00	<p>Omvårdnadsteorier</p> <p>Utifrån given föreläsning skall ni i era respektive projektplansgrupper reflektera över och identifiera vilken omvårdnadsteoretiker ni anser er vara relevant i er projektplan.</p> <p><u>Litteratur</u></p> <p>Allgood, M. R. (2014). <i>Nursing theorists and their work</i> (8. ed.). Elsevier. Valfri litteratur med utgångspunkt från vald omvårdnadsteoretiker</p>
	14.20-16.00	<p>Vårdvetenskapliga begrepp</p> <p>Utifrån given föreläsning skall ni i era respektive projektplansgrupper reflektera över och identifiera vilka eller vilket begrepp ni kommer att använda er av i er projektplan.</p> <p><u>Litteratur</u></p> <p>Polit, D. F., & Beck, C. T. (2012). <i>Nursing research : generating and assessing evidence for nursing practice</i> (9. ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins. Part 1-2</p> <p>Wiklund Gustin, L., Bergbom, I., & (red.). (2012). <i>Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik</i>. Lund: Studentlitteratur. kap. 1-4.</p> <p>Hall, G. M. (2013). <i>How to write a paper</i> (5th ed.). BMJ Books.</p>
	09.15-10.00	<p>Forskningsetik och klinisk relevans i forskning</p> <p>Föreläsning</p> <p>Innan en forskare kan påbörja ett forskningsprojekt krävs godkännande från etikprövningsnämnden (EPN). För studenter på avancerad nivå som skriver sitt examensarbete på avancerad nivå ska en etikansökan göras hos den lokala etikprövningsgruppen på Högskolan i Halmstad.</p>

Datum	Tid	Innehåll
	10.15-12.00	<p>Efter en introducerande föreläsning skall du tillsammans med den/de du skall skriva din projektplan, diskutera etiska aspekter kring ert projekt. http://www.epn.se/sv/lund/om-naemnden/.</p> <p>Skriv ner det ni kommer fram till för att därefter använda er av detta såväl i er projektplan så som vid etikansökan.</p> <p><i>Blanketten ni skall använda till er examinationsuppgift "Etikansökan". Vägledning till ansökan om etikprovning finner ni på den lokala etikgruppens webb sida:</i></p> <p>Där finns information om hur ansökningsförfarandet genomförs samt länkar till relevant information. Etikansökan tillsammans med projektplanen skickas till den lokala etikprovningsgruppen <u>EFTER klartecken från handledare:</u></p> <p><i>Studenter som skall skriva examensarbetet i form av teoretisk studie gör en fingerad etikansökan utifrån ett färdigt examensarbete på avancerad nivå och examineras vid ett examinationsseminarium 23/4.</i></p> <p><u>Litteratur</u> Codex. Regler och riktlinjer för forskning. Helgesson, G. (2006). <i>Forskningsetik för medicinare och naturvetare</i>. Lund: Studentlitteratur. Hermerén, G. (2011). <i>God forskningssed</i>. Stockholm: Vetenskapsrådet. Polit, D. F., & Beck, C. T. (2012). <i>Nursing research : generating and assessing evidence for nursing practice</i> (9. ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins. Kap 5 SFS 2003:460. <i>Lag om etikprovning av forskning som avser människor</i>. World Medical Association. (2013). <i>WMA declaration of Helsinki. Ethical principles for medical research involving human subjects</i>.</p>
	13.00-16.00	<p><i>Kvalitativa metoder</i></p> <p>Eftermiddagen ägnas åt praktiska övningar kring dataanalys vid kvalitativa studier. Därför är det VIKTIGT att du inför dagens seminarium har lyssnat igenom de inspelade föreläsningarna på Blackboard.</p> <p><u>Litteratur</u> Graneheim, U. H., & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. <i>Nurse Education Today</i>, 24(2), 105-112. Granskär, M., Höglund-Nielsen, B., & (red.). (2012). <i>Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård</i>. Lund: Studentlitteratur. Kap 11. Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. <i>Qualitativ Health Research</i>, 15(9), 1277-1288. Polit, D. F., & Beck, C. T. (2012). <i>Nursing research: generating and assessing evidence for nursing practice</i> (9. ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.</p>

Datum	Tid	Innehåll
	09.15-12.00	<p>Systematisk litteraturstudie och Scoping studie Det finns olika sätt att utföra litteraturstudier på. Vid detta tillfälle kommer två av dem att gås igenom så att du har möjlighet att få en uppfattning om vilken som passar din frågeställning bäst.</p> <p><u>Litteratur</u> Arksey, H., & O'Malley, L. (2005). Scoping studies: towards a methodological framework. <i>International Journal of Social Research Methodology</i>, 8(1), 19-32. Polit, D. F., & Beck, C. T. (2012). <i>Nursing research : generating and assessing evidence for nursing practice</i> (9. ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins. Kap 19 Whittemore, R., & Knafl, K. (2005). The integrative review: updated methodology. <i>Journal of Advanced Nursing</i>, 52(5), 546-553.</p>
	13.00-16.00	<p>Kvantitativa metoder Statistisk analys, hur går jag tillväga? Genomgång av vilken statistisk analys som passar min frågeställning och hur jag gör. Det är VIKTIGT att du inför dagens seminarium har lyssnat igenom dessa föreläsningar.</p> <p>“Types of Data: Nominal, Ordinal, Interval/Ratio - Statistics Help” https://www.youtube.com/watch?v=hZxnfnt5v8#t=23 “Nominal, ordinal, interval and ratio data: How to Remember the differences” https://www.youtube.com/watch?v=LPHYXPBK_ks “Hypothesis tests, p-value - Statistics Help” https://www.youtube.com/watch?v=0zZYBALbZgg</p> <p><u>Litteratur</u> Ejlertsson, G. (2012). <i>Statistik för hälsovetenskaperna</i> (2. uppl. ed.). Lund: Studentlitteratur. Polit, D. F., & Beck, C. T. (2012). <i>Nursing research : generating and assessing evidence for nursing practice</i> (9. ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins. Part 3</p>
	10.00-12.00	<p>Akademiskt skrivande Personal från Skrivpunkten berättar om akademiskt skrivande.</p> <p><u>Litteratur</u> Hall, G. M. (2013). <i>How to write a paper</i> (5th ed.). BMJ Books.</p>
	13.00-15.00	<p>Examinationsseminarium Etiska reflektioner vid omvårdnadsforskning. Förbered en Power-Point presentation som kortfattat beskriver vilka etiska dilemman som en forskare kan ställas inför och gör en analys av det aktuella examensarbetet på avancerad nivå i relation till kodexar, lagar, etiska principer och krav på forskaren Aktuellt examensarbete som ska granskas: Braunstein, M., Claesson, L., & Ottosson, C. (2015). <i>BVC-sjuksköterskans erfarenheter av amningsrådgivning</i>. Examensarbete på avancerad nivå. Halmstad: Akademin för hälsa och välfärd, Högskolan i Halmstad.</p>

		<p>OBS! Gäller bara de grupper som gör en litteraturstudie eller scoping och därmed ej lämnar en fullständig etikansökan till Lokala etikprövningsgruppen</p> <p><u>Litteratur</u></p> <p>Codex. Regler och riktlinjer för forskning.</p> <p>Hermerén, G. (2011). <i>God forskningssed</i>. Stockholm: Vetenskapsrådet. SFS 2003:460. <i>Lag om etikprövning av forskning som avser människor</i>.</p> <p>World Medical Association. (2013). <i>WMA declaration of Helsinki. Ethical principles for medical research involving human subjects</i>.</p>
09.15-16.00	<p>Examinationsseminarium Vetenskapsteori, omvårdnadsteori, vårdvetenskapligt begrepp, vetenskaplig metod och forskningsetik</p> <p>Ni skall reflektera över den röda tråden i er projektplan, bakgrund och metod för att kunna uppnå syftet med er studie. Reflektera över kopplingen mellan de begrepp ni kommer att använda er av i projektplanen samt kopplingen till en omvårdnadsteori. Reflektera även över vilken klinisk relevans den omvårdnadsteorin har i ert kontext. Fördjupa er i vald vetenskaplig metod och beskriv hur ni tänker utföra er studie.</p> <p>Om begreppet inte kan kopplas till en omvårdnadsteoretiker, motivera tydligt varför samt reflektera över vilken omvårdnadsteoretiker som är relevant för er problemformulering i den kommande projektplanen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lägga upp er projektplan (så långt ni kommit) på Blackboard senast XX. 2. Förbered en Power-Point presentation på 25 minuter utifrån syfte med studien, vetenskapsteoretiska perspektiv, omvårdnadsteori, vårdvetenskapligt begrepp, vetenskaplig metod och studiens etiska aspekter. Fördjupning görs utifrån kurslitteraturen och/eller annan litteratur. En reflektion görs även hur forskningsresultatet skulle kunna tillämpas i klinisk verksamhet. I Power-Point presentationen skall referenshänvisning, enligt APA anges på varje bild och på en bild skall en referenslista visas. 3. Lägga upp Power-Point-presentationen på Blackboard under diskussionsforum "Examinationsseminarium" senast XX. 4. Redovisning vid seminarium. Varje grupp arbete diskuteras under cirka 30 minuter (20 minuter Power-Point presentation och 10 minuter opponering). Varje grupp ska opponera/föra en konstruktiv diskussion på en annan grupps arbete. Vilken grupp ni ska opponera på läggs upp på Blackboard. 	
		<p>Inlämning av Projektplan och Etikansökan till examinator senast kl. 12.00</p> <p>OBS! Inlämningarna sker i samråd med handledaren!</p> <p>Etikansökan skickas in EFTER klartecken av handledaren!</p>